

UPPHOVSRÄTTSKOMPETENS -ANVISNINGAR FÖR SJÄLVSTUDIER

Kursen Upphovsrättskompetens avläggs med hjälp av materialet och testerna på webbplatsen Kopiraaittila.fi. För att spara dina prestationer måste du registrera dig på Kopiraaittila.fi.

Börja med att bedöma din upphovsrättskompetens med hjälp av självutvärderingsblanketten. När du har avlagt hela Kopiraaittila skolas upphovsrättskompetens-materialpaket bedömer du din kompetens igen.

Lycka till på din resa i upphovsrättens värld!

A. STUDIER I UPPHOVSRÄTT

1 Kunskap om upphovsrätten

- Läs om grunderna för upphovsrätten i Upphovsrättsguiden (s. 6–10) och titta på videon Upphovsrätt.
- Gå igenom materialet Upphovsrätten skyddar det skapande arbetet samt minneslistorna Upphovsrätt till det egna arbetet, Upphovsmannens rättigheter, Internet och sociala medier samt Privat bruk.
- Ta reda på vilka rättigheter reglerna om upphovsrätt ger upphovsmännen till verk. Vilka typer av kreativa arbeten kan få upphovsrättsskydd? Vem får upphovsrätten till ett verk? Vilka rättigheter kan du få till ditt eget arbete och vad innebär dessa rättigheter?
- Testa dina kunskaper med hjälp av frågesportsövningen. När du har avlagt denna helhet med godkänt resultat kan du gå vidare till nästa.

2 Förmåga att använda olika typer av material

- Ta reda på hur du får använda verk och material framställda av andra i ditt eget arbete.
- Läs anvisningarna om användning av verk samt fotografering och publicering av bilder i Upphovsrättsguiden (s. 11–13) och titta på videon Användning av verk
- Gå också igenom minneslistorna för projektarbeten, videoprojekt samt fotografering och filmning.

- Kontrollera hur man hänvisar till olika källor och hur man citerar ur eller refererar verk. Anvisningar för citat och referat finns exempelvis i din lärobok i modersmål eller här.
- Repetera med hjälp av materialet Projektarbeten hur man gör källhänvisningar och skriver en källförteckning.
- Testa till slut dina kunskaper om hur man får använda verk med hjälp av Sant eller falskt-uppgiften. När du har avlagt denna helhet med godkänt resultat kan du gå vidare till nästa.

3 Informationssökningskompetens och kritisk läskunnighet

- Lär dig först med hjälp av materialet Projektarbeten vilka skeden som ingår i skapandet av egna verk (texter eller andra arbeten) utgående från material man själv skaffat eller verk som skapats av andra. Var särskilt uppmärksam på valet av källor: hurdan är en pålitlig källa, hur känner man igen en sådan och vilka källor är relevanta för det egna arbetet.
- Leta efter källor om ett valfritt ämne (eller till någon kurs du går) på internet. Bedöm om källorna är pålitliga, relevanta och användbara i ditt arbete.
- Kontrollera i anvisningarna för källhänvisningar hur man gör källhänvisningar och hänvisar till olika källor. Repetera också med hjälp av anvisningarna för referering hur man refererar och citerar andras texter.
- Testa din informationssökningskompetens med hjälp av bingouppgiften. När du har avlagt denna helhet med godkänt resultat kan du gå vidare till slutprovet i upphovsrättskompetens.

B. SLUTPROV I UPPHOVSRÄTTSKOMPETENS

När du har avlagt alla tre kompetensområden med godkänt resultat kan du göra slutprovet i upphovsrättskompetens. Kom ihåg att skriva ut ditt intyg och ge det till din lärare eller studiehandledare.

Fyll till sist i självutvärderingsblanketten. Fundera på hur dina kunskaper och din upphovsrättskompetens utvecklades under arbetet.

**GRATULERAR! DU HAR AVLAGT
HELHETEN UPPHOVSRÄTTSKOMPETENS!**

